

Alleen verwijzer informeren is uit de tijd

Stuur ontslagbrief ook naar de patiënt

dr. Noks Nauta,
bedrijfsarts en psycholoog

dr. André Weel,
bedrijfsarts en epidemioloog

mr. Jim Faas,
verzekeringsarts en jurist

Correspondentieadres:
info@noksnauta.nl;
c.c.: redactie@medischcontact.nl

Geen belangenverstrengeling
gemeld.

De ongeschreven regels over de ontslagbrief zijn aan herziening toe. Ze stammen nog uit een tijd dat de patiënt lijdend voorwerp was in de medische zorg.

beeld: iStockphoto

*Vervolgconsulten kunnen
hierdoor korter zijn*

Het behoort al decennialang tot de medische routine dat een behandelend specialist een brief stuurt aan de verwijzer, meestal de huisarts. In deze 'ontslagbrief' geeft de specialist informatie over diagnose, behandeling, beleid en prognose. De brief heeft niet alleen tot doel de verwijzer te informeren, maar fungeert ook als een samenvattend dossierstuk voor de specialist zelf. De brief bevat evenwel informatie die betrekking heeft op een patiënt. In dat licht bezien is het merkwaardig dat de brief vrijwel nooit aan de patiënt wordt gericht, tenzij deze daar om vraagt.

De ongeschreven regels rond de correspondentie tussen behandelend en verwijzend artsen vertonen nog kenmerken die teruggaan tot de tijd dat de arts-patiëntrelatie paternalistisch was en de patiënt in feite object was van onderzoek en behandeling in plaats van meedenkend en meebeslissend subject. Daarom zou het goed zijn om voortaan de volgende werkwijze aan te houden: bij afsluiting van een behandelingsperiode stuurt de behandelaar standaard een brief met de medische informatie aan de verwijzer én aan de patiënt zelf.

De eigen regierol

De voordelen van deze aanpak zijn legio:
- De patiënt is geheel op de hoogte van de medische stand van zaken.

SAMENVATTING

- Een specialist stuurt, na behandeling van een patiënt, altijd een ont-slagbrief naar de verwij-zer, meestal de huisarts.
- Het zou goed zijn als de patiënt zelf ook zo'n brief krijgt.

- De brief is te zien als schriftelijke informatie naast de mondelinge informatie in het con-sult. Deze combinatie scoort met betrekking tot wat er beklijft beter dan alleen monde-linge informatie.
- De patiënt kan naar aanleiding van de brief gericht om nadere uitleg vragen.
- De patiënt beheert de brief en beslist zelf of hij of zij de brief ter inzage zal geven aan bij-voorbeeld de bedrijfsarts, de verzekeringsarts of een vertrouwenspersoon.
- De handelingen waarmee een arts toe-stemming aan de patiënt moet vragen om gegevens te verkrijgen bij een behandelaar, worden hierdoor overbodig.
- De bedrijfsarts of verzekeringsarts hoeft geen algemene feitelijke informatie meer op te vragen en kan zich beperken tot het stellen van gerichte nadere vragen aan de specialist.
- De patiënt kan met de informatie uit de brief beter de eigen regierol vervullen.
- De patiënt hoeft geen angst te hebben voor het achterhouden van gegevens.
- De behandelend arts gaat de informatie helder en toegankelijk formuleren, omdat de brief ook begrijpelijk moet zijn voor de patiënt.
- De patiënt kan eventuele feitelijke onjuist-heden meteen corrigeren.
- Vervolgconsulten kunnen korter zijn omdat de patiënt volledig op de hoogte is.
- Er ontstaat een probleem als de prognose infaust is, maar dit nog niet met de patiënt is besproken.
- De brief kan bij de patiënt nieuwe vragen oproepen.
- De arts moet meer moeite doen om de brief ook begrijpelijk voor de patiënt te maken, en dat kost tijd.
- Sommige patiënten zouden voor hen onwel-gevallige maar relevante informatie kunnen achterhouden voor bijvoorbeeld bedrijfsarts en verzekeringsarts.

Empowerment

De voordelen van de 'brief aan de patiënt' wegen echter ruimschoots op tegen de nadelen. Veel patiënten zijn tegenwoordig al zeer goed op de hoogte van alle medische ins en outs, mede door internet. Alleen bij kwetsbare mensen, bijvoorbeeld met een psychiatri-sche diagnose, kunnen er nadelige gevolgen ontstaan. Maar ook bij deze groep patiënten is het belangrijk om te streven naar openheid. Ook zij zijn steeds beter op de hoogte van hun ziektebeeld en in het kader van empowerment wordt ernaar gestreefd aan hen meer eigen verantwoordelijkheid te geven, waardoor de therapietrouw toeneemt. De nieuwe aanpak zal behandelend specialis-ten in het begin wat meer tijd kosten, maar patiënten zullen dit zeer op prijs stellen. Als artsen zich verplaatsen in de positie van de patiënt, kunnen zij zich vast voorstellen dat het bijzonder onprettig is als er over hen wordt gecommuniceerd, zonder dat zij zelf inzage hebben.

Onwelgevallige informatie

Het versturen van de brief aan de patiënt kan ook enkele nadelen hebben:

- Sommige patiënten zouden angstig kunnen worden als ze de gegevens zwart op wit zien.

praktijkperikel

Totaalpakket voor uitstrijkjes

Wij hebben in onze praktijk altijd apart verpakkingsmateriaal besteld voor de uitstrijkjes. Sinds een tijdje is dat echter niet meer mogelijk en kunnen we alleen nog maar kiezen uit totaalpakket A, B of C. Daarin zitten alle spullen om uitstrijkjes te maken en te versturen.

Nu weet ik niet hoe dat bij andere praktijken gaat, maar bij ons gebeurt het regelmatig dat de objectglaasjes, verzendveloppen of fixeervloeistof gewoon eerder op zijn dan de rest. Het

zal allemaal wel uitgedacht zijn hoeveel er van alles nodig is bij vijftig enveloppen, maar de praktijk is anders.

Laatst waren de objectglaasjes en het fixeermateriaal op, en aangezien we verder van alles nog heel veel hadden, belden we met de vraag of we toch eenmalig deze spullen apart konden bestellen.

Nu het vreemde: dat kon niet. Wij moesten maar een heel pak-ket bestellen, eruit halen wat we nodig hadden en daarna het restant terugsturen.